

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE
NAIH nyilvántartási szám: 40689

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-138/2018. számú ügyben

Előadó: dr. Báthory Mónika

Érintett szerv: Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal

2018.

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-138/2018. számú ügyben
(Előzmény szám: AJB-4970/2017.)**

Előadó: dr. Báthory Mónika

Az eljárás megindítása

A panaszos a szomszédjával szemben lefolytatott birtokvédelmi eljárás során megállapított kötelezettség végrehajtásának elmaradása, valamint az önkormányzat intézkedésének hiányával összefüggésében kérte segítségemet. Beadványában leírta, hogy szomszédja a közös szennyvízvezetékben dugulást okozott, ami miatt a vizes blokkokat nem tudja használni. Kérte a birtokvédelmi eljárás lefolytatását, de a Szendrői Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjétől azt a tájékoztatást kapta, hogy a panasza bíróság hatáskörébe tartozik. A birtokvédelmi eljárás iránti kérelem benyújtása után 2017. június 30-án kelt határozatban a panaszos arról kapott tájékoztatást, hogy az eljárás lefolytatására a Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője lett kijelölve. A birtokvédelmi eljárás lefolytatása után 2017. július 18-án kelt határozatában a jegyző kötelezte a szomszédot, hogy a dugulást a hálózatban három napon belül szüntesse meg, de az nem történt meg. A panaszos sérelmezi, hogy az illetékes önkormányzat által megállapított birtokháborítás megszüntetését a jegyző nem hajtja végre a szomszédjával. A beadvány alapján felmerült a panaszos testi és lelki egészségének joga, valamint az Alaptörvényben nevesített jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményéhez fűződő jogok sérelmének a gyanúja. Erre tekintettel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (továbbiakban: Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket és az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

A vizsgálat eredményessége érdekében az Ajbt. 21. § (1) bekezdés a/ pontja alapján Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjétől tájékoztatást kértem a panaszos által sérelmezettekkel összefüggő szakmai álláspontjáról és az esetlegesen tett intézkedéseiről. Kértem, hogy bocsássák rendelkezésemre az ügyhöz tartozó valamennyi dokumentum másolatait.

Az érintett alapvető jogok

A testi és lelki egészséghez való jog (Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés: *„Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. (2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.”*)

A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: *„Magyarország független demokratikus jogállam.”* [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] és *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.”* [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés]

Alkalmazott jogszabályok

- a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (Pkb.)
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)
- Magyarországi helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (HÖtv.)
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.)
- a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 17/2015. (II. 16.). Korm. rendelet (Kr.)

A megállapított tényállás

Szendrőládi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjétől első 2017. augusztus 9-i 15 napos megkeresésemre, majd többszöri – 2017. szeptember 14-én, majd 2017. november 15-én kelt – sürgetésemre, illetve többszöri telefonon történő érdeklődésem ellenére sem kaptam választ.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajb. határozza meg. A törvény 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint hatóság (ideértve a közszolgáltatást végző szervet is) tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A 18. § (2) bekezdése a) pontja alapján a közszolgáltatást végző szerv – függetlenül attól, hogy milyen szervezeti formában működik – az állami vagy önkormányzati feladatot ellátó, illetve e feladat ellátásában közreműködő szerv.

II. Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosja egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során *autonóm, objektív módon*, kizárólag *alapjogi érvek* felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Álláspontom szerint az ombudsman akkor jár el helyesen, ha következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes alapjogi tesztekre.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam köteletségévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek*, működésüket tekintve *kiszámíthatóak és előre láthatóak* legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák tehát a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet. [9/1992. (I. 30.) AB. Hat.]”. A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményének mind szabályozási szinten, mind a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában érvényesülnie kell.

III. Az ügy érdemében

Mint ahogyan azt már a korábbi – AJB 781/2012. számú – jelentésemben is kifejtettem: a 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvény 30. cikkelyének (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosja alapjogvédelmi tevékenységet lát el, eljárását bárki kezdeményezheti. Ugyanezen cikkely (2) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosja az alapvető jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszásságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltatja, orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez.

Az Ajb. 21. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az alapvető jogok biztosja vizsgálata során a vizsgált hatóságtól az általa lefolytatott eljárással, illetve az eljárás elmulasztásával kapcsolatban adatokat és felvilágosítást kérhet, valamint a keletkezett iratokról másolat készítését kérheti, *az alapvető jogok biztosja megkeresésének az általa megállapított határidőn belül eleget kell tenni. A határidő nem lehet rövidebb tizenöt napnál.*

A hivatkozott törvényi felhatalmazások alapján kerestem meg az érintett hatóságot – az önkormányzatot –, amelynek válaszadási kötelezettsége ugyancsak a törvényen alapul. Az önkormányzatot képviselő polgármester azonban csak részben teljesítette válaszadási kötelezettségét, az ügy érdemi kivizsgálásában nem működött együtt, válaszát többszöri megkeresésem ellenére sem egészítette ki. Mindezekre tekintettel alapjogi szempontú vizsgálatomat érdemben nem folytathattam le, a beadványban foglaltak kivizsgálása kellő információ hiányában megalapozott eredményre nem vezethetett, az alapjogi visszásság gyanújával összefüggésben megalapozott álláspontot nem fejthettem ki.

A feladataim ellátásához biztosított lehetséges vizsgálati módszereket az idézett jogszabályhelyek egyértelműen, kétséget kizáró módon meghatározzák. Ezeknek az eljárási szabályoknak a gyakorlati érvényesülése biztosítja, hogy feladat- és hatáskörömet el tudjam látni, mely nem más, mint az alapvető jogok védelme. Amennyiben a megkeresett szerv a törvény által szabályozott formalizált eljárási szabályok alapján kiadott megkeresésekre nem válaszol, akadályoz az Alaptörvényben meghatározott feladatom ellátásában, továbbá lehetetlenné válik, vagy jelentősen megnehezül az adott ügygel összefüggő körülmények felderítése és az annak eredményétől függő intézkedések megtétele.

Mindezek alapján megállapítom, hogy megkereséseim teljesítésének elmaradása sérti vizsgálati jogosultságomat, továbbá korlátoz alkotmányos jogköröm gyakorlásában, ezáltal a jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményével összefüggő visszásságot okoz.

Intézkedésem

A jelentésemben megállapított, alapvető joggal összefüggő visszásság jövőbeni megelőzése érdekében, az Ajbt. 31. §-a alapján felkérem a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal vezetőjét, hogy a rendelkezésére álló valamennyi eszközzel élve intézkedjen annak érdekében, hogy az alapvető jogok biztosa megkeresésének a vizsgált szerv határidőben és teljes körűen tegyen eleget.

Budapest, 2018. január 12.

Székely László

